

REDACȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM),
ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.
Către de Duminică pe
an fl. 2.
Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.
Inscrispțiile nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM).
INSERȚIUNILE:
pe 2 și garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia-ooară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sânt a se plăti
înainte.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.

Insoțirile.

I.

(d.) Din estrasul relativ scurt ce
am publicat ieri și azi al proiectului
de lege despre Insoțirile de credit
școlare și industriale, cititorii au pu-
tut să-și facă ideile cam despre ce e
 vorba, în ce spirit e zămislită vii-
 rarea lege și cam care-i este sco-
 l de competenție fie cel mărturisit ori
 mărturisit, dar' mai ales acest din urmă,
 cel nemărturisit, ascuns ca pumnal
 în venin sub masca de îngrijire pă-
 rtoască.
 Spre a ne da însă pe deplin seamă
 de toată importanța nefastă și pri-
 noasă a plănuitei legi, trebuie să
 încercăm lumina cuvenită asupra dis-
 pozițiilor ei și să-i resfrăm cutele,
 pe care se ascund acele două mij-
 locuri urte și ucigătoare de libertatea
 independenței conștiinței politice și
 economice, mai indeosebi a Insoțirilor
 de credit agricole, comerciale și in-
 dustriale ale Nemaghiarilor, în primul
 rând ale Românilor.

Stăm în fața unei nouă lovituri în-
 temente cu violenție bănffyand îndreptate
 contra vieții noastre economice, contra
 interesurilor noastre de credit fie de ori-
 gină. Hotărît.

La să le luăm pe rând și să le a-
 analizăm dispozițiunile publicate de noi
 în vîitoare legi. Îndată §-ul 2 e
 care se poate de abnormal prin cu-
 brinsul și tendința sa absolutistică;
 că cum glăsuiește:

"O insoțire de credit agricolă ori indus-
 trială se poate înființa, în sensul acestei legi,
 numai prin mijlocirea unei direcțiuni, a
 unei corporațiuni publice (precum sunt aso-
 ciățuni agricole, camere de comerț și in-
 dustrie, corporațiuni industriale), sau a înso-
 țirilor de credit centrale din țară."

Spre a pricepe bine înțelesul a-
 cestei legi, trebuie să anticipăm §. 46
 din ea, acela, unde e vorba de foloa-
 rile și scăderile de cari se bucură
 însoțirile înființate „numai prin mij-
 locirea unei autorități a unei corpora-
 țuni publice, sau însoțirilor de credit cen-
 trale”, din Budapesta.

Etată ce oferă stăpânirea spre a-și
 aservi pe micii agronomi și meseriași.

Insoțirile, cari s'au înființat ori pre-
 scindat în înțelesul acestei legi, intrând
 ca membre ordinare în cadrele insoțirii de
 credit centrale vor fi părtașe de următoar-
 ele favoruri:

1. Sunt scutite de darea ce o plătesc
 asociațiunile și întreprinderile îndatorate
 și publica rațiociniile, de darea suplemen-
 tară asupra venitului ce-l plătesc ele cal-
 culat după darea de mai sus; de darea
 municipală și comunală; de darea drumu-
 rilor; precum și de taxele la care sunt su-
 puse camerele de comerț și industrie.

2. Sunt scutite de timbre și porto postal
 privitor la următoarele afaceri: toate
 hîrtiile (de competenție și suplimentare) în-
 vîntate de către însoțirea ori membrii ei
 secțiunii tribunalului comercial pentru in-
 registrarea firmei, precum și toate publica-
 ționile judecătorești de înregistrare a firmelor
 ce se ating de însoțirea;

privitor la hîrtiile înaintate direcțiilor
 publice, afară de acelea ce privesc procedu-
 rurile de presă;
 privitor la toate cărțile ei comerciale;
 privitor la adeverințele despre vîrsarea
 sumelor plătite, ca acțiuni, de către mem-

brii însoțirii; la hîrtiile întocmite despre
 împrumuturi ori avansuri luate dela înso-
 țirea de către membri ei, exceptând cam-
 biile și adeverințele doveditoare răspunde-
 rea unor atari împrumuturi;
 privitor la asigurarea împrumuturilor date
 membrilor însoțirii;

privitor la adeverințele despre transpunere
 asupra însoțirii de credit centrale ale
 pretensiunilor ce le au membrii lor, precum
 și despre îndeplinirea unor astfel de pre-
 tensiuni.

De aceste favoruri așadar se vor
 bucura însoțirile înființate „în sensul
 acestei legi”, favoruri menite a face
 concurența hotărîtă acelor-ce nu „s'au
 înființat ori preschimbat în înțelesul a-
 cestei legi”, favoruri ce privesc nu-
 mai formalitățile de îndeplinit și chel-
 tuiele împreunate cu ele la dobân-
 direa de împrumuturi, precum sunt:
 câștigarea documentelor de prețuire,
 întabularea, competențele acesteia
 speșele mijlocitorilor și ale advocați-
 lor dătători de îndrumări și sfaturi.

Deja prin aceste favoruri de for-
 malități înteste stăpânirea a îngreuna
 foarte mult poziția insoțirilor **nu** —
 **membre ale însoțirii de credit cen-
 trale, care, ea, nu este altceva decât un
 organ, o direcție a guvernului, de
 care el va dispune în mod absolut.**

ȘTIRE SENSAȚIONALĂ DESMINTĂ.

Ziarele toate sosite nouă ieri au reprodus din
 „Frankfurter Zeitung” știrea senșională
 asupra „învoială” înțelită între Aus-
 tro-Ungaria și Rusia privitor la chestiunile
 balcanice, pe timpul de la 1897—1902.

În ședința de ieri (17) a delegațiunii un-
 gare, Falk a interpelat pe ministrul de ex-
 terne despre această știre ori învoială. Con-
 tele Goluchovski a declarat, că amintitul
 articol al foaiei germane este „de la început
 pînă la capăt o născocire ridicolă și năsă-
 buită”.

„Frankfurter Zeitung” însă, în ciuda a-
 cestei dămîntări, menține știrea sa senșiona-
 lă de alaltăeri și aduce unele date, prin
 care vroește să dovedească afirmarea sa.

Noi ne am abținut deocamdată a reproduce
 desvîlirea foaiei germane, nefiind tocmai mari
 prietenii ai știrilor senșionale, mai ales a-
 runcate în vileag de către foii slujnice ale
 bursei, cum e și „Fr. Z.” Dacă afacerea va
 ține însă și mai departe pe tapet, vom pu-
 blica și noi desvîlirea.

Chestia națională în Senatul Român.

Dăm mai la vale discursul pe care
 dl D. Sturdza l'a rostit cu ocaziunea
 interpălării dlui P. Grădișteanu în șe-
 dința dela 30 Aprile st. v. a. c. a
 Senatului român, discurs, care, pe lângă
 că completează discursul rostit în ca-
 meră, pune în afară de ori-ce îndoi-
 ală patriotismul luminaț și vederile
 largi ale bărbatului de stat, care se
 află în capul guvernului român.

Domnilor Senatori,

Voiu răspunde la întrebarea ce-mi-a fă-
 cut dl Grădișteanu, privitoare la subvențiile
 sau mai bine la rentele ce dătează Sta-
 tului român, școalelor din Brașov.

Maiu întâiu trebuie să vă declar, că astăzi
 numai aflu că cele două scrisori sau note
 ale ministrului Wlassics sânt publicate în
 jurnalele ungurești și că de acolo și-au fă-
 cut drumul în mânele dlui Take Ionescu.

Dl Petre Grădișteanu. Eu am luat o din
 jurnalele de aci. Nu am de a face cu dl
 Take Ionescu.

Dl Dim. A. Sturdza, primul ministru. Eu

odată numai am auzit textul acelor scrisori,
 când s'a făcut interpelarea. Drept să vă
 spun, că astfel era citit cu meșteșug, în cât
 foarte cu greu am putut înțelege unde se
 sflșia nota ministrului Wlassics și unde în-
 cepea aprecierea dlui Take Ionescu. Nu am
 putut reține, deci, de cât oare-cari puncte
 mai principale, pe cari le-am însemnat. Am
 citit încă extractele din *Independența*, însă
 și de acolo nu m'am putut pe deplin lă-
 muri. De aceea am și zis imediat, că nu mi
 pot da bine seama, dacă acele note sânt
 autentice sau nu. Nu am arătat această îndoi-
 ială, ca să evit de a intra în discuțiunea
 ce se deșcingea în contra mea, că sânt un
 delator al intereselor țerei și neamului;
 căci am răspuns imediat, primind discuți-
 unea asupra unei note despre a cărei au-
 tenticitate nici astăzi n'am o certitudine.
 Am admis-o ca și cum ar fi autentică, pen-
 tru-ca să nu mi se spuie că nu pot să
 răspund.

Să-mi dați voie să analizez faptele, pen-
 tru ca să pot trage în urmă concluziunea.
 Din norocire, am aci chiar notele pe cari
 le am făcut la Cameră în discuțiunea de
 ieri.

D. Take Ionescu enumera ieri certe acte,
 de uade să se dovedească fapta delatăiunii.

Întăiu, se citează o pagină din *Istoria
 Transilvaniei de Bariț*, în care se vorbește
 cum școalele din Brașov aveau donațiuni
 de la Domnii principatelor române, cum
 rentele acelor donațiuni au încetat, cum la
 1860 reprezentanții acelor școale au venit
 în București și lăși și au recapătat acele
 subvenții, înscriindu-se în bugetul Statului.

Afară de aceasta, se vorbește în cea
 prefînșă notă a ministrului ungar despre
 acțiunea dlui Măiorescu privitoare la aceas-
 tă chestiune, și anume că după impulsionea
 domniei sale s'a votat la 1875 o lege pen-
 tru a înălța subvențiunile, sau mai bine zic
 a rentei datorită bisericeii și școlii Sf. Ni-
 colae din Brașov. Această notiță s'ar fi luat
 din discursurile domnului Măiorescu, publi-
 cate mai anul trecut. În nota aceea se mai
 spunea că de la 1876, adevă un an după
 legea ungurească din 1875, privitoare la
 subvențiunile străine, a încetat de a se mai
 înscie în bugetul statului român renta da-
 torită școalelor din Brașov.

La aceste lucruri am răspuns următoar-
 ele

Întăiu, că dacă ministrul ungar cunoștea
 din cartea lui Bariț, care este tipărită de
 vre-10 ani, că s'a dat acea subvențiune,
 nimeni nu poate zice că a fost o delatațiune
 din partea cui-va, și cred că nimeni din
 noi nu va pretinde, că dacă repausatul Ba-
 riț a vorbit în cartea lui despre acea rentă,
 el a fost un trădător și un delator al Ro-
 mânilor pe cari li reprezenta.

Al doilea, legea rentei, care s'a votat la
 1875, nu putea iarăși să fie necunoscută
 guvernului unguresc, căci tot în 1875 s'a
 votat în Budapesta o lege prin care sub-
 vențiunile străine sânt interzise în Ungaria.

Al treilea. Nu este exact, că dela 1876
 a încetat a mai fi înscris în bugetul sta-
 tului sumele ce se datorau școalelor dela
 Brașov, căci cercătând chiar în Camera
 vre-o căte-va bugete posterioare anulului
 1876, am găsit că în bugetul 1884—85
 se află „Ajutor bisericeii și școlii din Bra-
 șov după testament și lege specială” și în
 bugetul pe 1885—86 „Subvențiune bise-
 riceii Sf. Nicolae din Brașov”.

Astfel fiind, expresiunile nu trebuie să le
 luăm ad-literam, precum le-a luat astăzi
 dl Grădișteanu. Nici cuvîntul de „subven-
 țione”, nici acel de „ajutor” nu e terme-
 nul exact ce trebuie întrebunțat aci, ci cu-
 vîntul de „rentă”, căci este o datorie.

Acea rentă are următorul istoric: Rela-
 ționile dintre Moldova și Valachia cu Tran-
 silvania, mai ales cu cetatea Brașovului,
 datează de foarte mult timp. Relațiunile
 Domnilor noștri au fost zilnice pentru-că
 necesitățile vieții sileau. Cei de peste munți
 aveau nevoie mai ales de merinde, căci
 dincolo agricultura nu era așa de lăpăt,
 ear' nouă ne trebuiau multe lucruri cari
 nu se făceau la noi în țară, mai ales arme.

Încă dela 1586, Domnul Petru al Moldo-
 vei a făcut întâia danie bisericeii sf. Nicolae
 din Brașov, pe care a clădit-o el, și de a-
 tunci necontentî toți Domnii Moldovei au

făcut danii, și de bani, de moșii, de drep-
 turi de pășune. Fiecare Domn a întărit da-
 niile anterioare și au adăogat și dinșii alte
 donațiuni. Pentru Moldova, acele donațiuni
 au mers pînă la sfîrșitul secolului trecut;
 mai departe n'am putut să le dau de urmă.

În Muntenia, cea dintăiu donațiune a fost
 făcută de Brâncoveanu. Chiar moșia Me-
 rișanii, care aparține astăzi dlui Grădiș-
 teanu, este una din acele donațiuni. După
 aceea, s'a urmat donațiuni de alte moșii în
 Prahova, Argeș și Muscel. Toate acestea
 au mers pînă la 1810, întărindu-se. Cea
 din urmă întărîtură e dela Domnul Caragea.
 De aci încolo se sflșesc donațiunile.

Această încetare este ușor de explicat,
 căci evenimentele de resbel cari s'au suc-
 cedat, schimbările cari s'au urmat în Prin-
 cipate, nevoile prin cari au trecut aceste
 țeri au făcut de s'au dat uitărei rentele
 datorite dincolo de Carpați.

Și așa a și venit, nu se știe cum, că
 moșiile acelea cari se stăpăneau aci în Mun-
 tenia, cât și în Moldova, de biserica Sf.
 Nicolae, au intrat în mânele altora.

Fără îndoială, aceste moșii cu timpul au
 fost vindute de statul român ca moșii dom-
 nești, a căror destinațiune se uitase. Am
 cercetat de urma lucrurilor, dar' nu am
 putut afla pînă acum nimic.

În 1860 dreptul de proprietate a Sf. Nicu-
 lae asupra unora din proprietăți s'a amintit
 într'un sobor bisericesc de la Sibiu, sub
 președința Mitropolitul Andrei Șaguna.
 Acel sobor a însărcinat pe Mitropolit să re-
 clame. Acestea se află în actele soborului
 din 1860 tipărite în o broșură din acel timp.
 Mitropolitul Șaguna s'a adresat la guvernul
 român cu reclamațiunea, că dacă nu 'i se pot da
 înapoi proprietățile, cel puțin să se dea ech-
 valentul rentei în bani.

Atunci în Moldova și în Muntenia s'au
 fixat oare-cari sume mici, după puterea bu-
 getară de atunci, căci trebuie să vă aduceți
 aminte, că pe vremea aceea bugetul am-
 belor țeri era numai de 30 milioane lei,
 ear' nu de 222 milioane și mai bine, cum e
 cel de azi.

Această sumă din vreme în vreme s'a dat,
 altă dată nu s'a dat, și la 1875 a venit dl
 Măiorescu și a spus: suntem datori această
 sumă pentru moșiile pe cari Statul român
 le-a luat, de care Statul român a dis-
 pus și a profitat, și de atunci s'a fixat
 și s'a dat acea rentă, în mod foarte des-
 chis, după cum se cuvine, fără ca nimeni
 să fi comis vre-o indiscrețiune, și de aceas-
 ta vă puteți ușor încredința cu toții, de-
 schizînd bugetele timpului. Mai târziu, aceas-
 tă rentă a fost înglobată într'o sumă mai
 mare, care era destinată pentru școlile din
 străinătate, fără a mai figura sub un titlu
 special. Nefiind suma anume menționată, se
 întrebau mulți ce sumă se dă dincolo, și
 am avut prilegiul alaltăeri să citesc declara-
 rațiunea comitetului Kálnoky, din 7/19 Septem-
 vrie 1894, înainte a cuvîntărei mele din același
 an, din 25 Septemvrie (7 Octomvrie), în
 care se zice: Din suma de 525.000 lei în-
 scrisă în bugetul 1894/95, știu că s'au
 cheltuit pînă acum de guvernul român
 480.000 lei, — știu că din acești 480.000
 lei suma de 380.000 s'au dat în Macedonia,
 cu știrea guvernului turcesc — și urma
 anume „negreșit restul se distribue școa-
 relor și bisericilor din Transilvania, dar' to-
 tuși după asigurarea hotărîtoare dată de
 „guvernul român, numai la școalele și bise-
 ricile, cari alt-fel urmau să fie închise.”

Și această declarațiune în ce mod s'a
 dat? Cred că atunci când guvernul nostru
 a fost întreat în 1894 de guvernul Austro-
 Ungariei, dacă se dă sau nu subvențiune
 bisericeii din Brașov, guvernul a zis, că dă
 subvențiune în modul arătat.

Prin urmare, când d. ministru Wlassics
 a afirmat că are cunoștință despre subven-
 ționea dată de guvernul român, aceasta a
 fost un lucru foarte natural: spunea un lu-
 pe care'l știa de mult.

Dar nu cred că în nota dlui ministru Wlas-
 sics stă că guvernul nostru a dat guvernul
 austro-ungar o declarațiune sau o în-
 semnare oare-care de bisericeii și școalele
 cari căpătau subvenții de la Statul român.

Fu cel puțin asemenea declarațiuni sau
 însemnări absolut n'am dat, nici de când

sunt ministru, nici înainte de a fi ministru. (Aplause prelungite.)

Notă cu arătări exacte nu s'a dat, dar nici nu știu dacă în scrisoarea aceea a ministrului Wlassics se află aserțiuni în sensul acesta.

Dar, d-lor, fiind-că se zice că este o notă, afirm că ea nu poate proveni de la mine. Afirm aceasta în modul cel mai pozitiv, ca om onorabil, ca impegat al Statului, care cotorază Parlamentului tot respectul și tot adevărul, căci chiar când ași fi făcut o greșală, dator ași fi să o declar eu însuși. (Aplause.)

Nici cea mai mică noiță n'am dat despre banii dați școalelor și bisericilor române din Brașov. Dar chiar de ar fi așa, ce s'ar descoperit, care deja nu se știa de mult? Ceea ce am spus este adevărul. Oare domniile d-voastre numai când veți căpăta certificatul ministrului Wlassics, atunci mă veți crede pe mine?

Voci: Nu! Nu! (Aplause.)

D. președinte al consiliului de ministri și ministru de externe, Dim. A. Sturdza: Prin urmare, d-lor, dacă nu poate fi nici în mintea d-mniei voastre, precum nu poate fi în mintea nici unui om onorabil și sincer, că acușarea ce mi-se face e adevărată — eu cred că ceea-ce putem trage din discuțiunea de astăzi, sunt următoarele:

Intăiu. Guvernul român nu are să dea subvenții bisericilor și școlilor S-tul Nicolae din Brașov, ci guvernul român e dator cu o rentă acelei biserici și acelei școli, pentru anume bunuri ce din împrejurările timpului au fost luate și vindute de Statul român.

Al doilea. Chiar atunci când Statul unguresc ar vrea să subvenționeze școalele din Brașov, tot guvernul român are datoria să dea rentă școalelor din Brașov.

A treilea. Este bine, însă, că acest lucru trebuie odată să se clarifice...

O voce: Prin judecată?

D. președinte al consiliului: Nu prin judecată.

Trebuie să se clarifice, căci nu este de demnitatea Statului român, ca atunci când este vorba de datorii certe, el să caute să le îndeplinească pe furis; trebuie, din contră, să-și achite datoriile pe față. Dar tot de-odată trebuie să le dea astfel, ca să nu jignească școalele acelea — căci înțelegeți d-voastre că dacă guvernul ar da rentă școalelor din Brașov, și ar trimite-o cu poșta, căci n'ar putea-o trimite altfel, și dacă guvernul unguresc ar închide din această cauză acele biserici și școale, conform legii din 1875, care nu este în putința noastră de a o schimba — atunci, înțelegeți, ne-ar părea foarte rău de banii trimiși. Trebuie să căutăm să convingem guvernul maghiar, ca să admită plata acestei rente, fiind-că o datorim în mod cert și onest acelei biserici și școale. Eu cred că numai atunci vom sta pe adevăratul țărîm, pe care trebuie să stăm ca stat care voesc să-și mențină demnitatea! Căci vedeți că în țara turcească se dau sume însemnate și scie guvernul turcesc că se dau acele sume, pentru întreținerea de biserici și școale, cari nu jignesc într-o manieră imperiul otoman.

Eată ce am eu de relatat în această privință dlui Grădișteanu, și cred că D-șsa va primi acest răspuns al meu și va lăsa ca să se vadă cursul pe care aceasta afacere îl va lua, fără ca noi să ne supărăm că în prețurile rescripse ale ministrului Wlassics se zice că dela 1876 nu au mai fost înscrise în bugetul nostru sumele datorite bisericilor și școalei din Brașov. Această aserțiune nu are nici o însemnătate și nu schimbă nimic la judecata ce este a se da asupra chestiunii însuși, mai ales că nu știm până la ce punct rescripsele cetite sunt autentice (Aplause).

Voci din presa maghiară în chestia națională.

Era de prevăzut răul cel mare, care se făcea instituțiilor noastre de cultură prin felul interperării și a discuțiilor cari ou atâta patimă și înverșunare s'au ridicat în parlamentul român în chestia liceului din Brașov.

Reproducem aci câteva din vocile presei maghiare, pentru ilustrare.

„Egyetértés” sub titlu „Machinațiunile antimaghiare ale României” scrie în primarticolul dela 14 Maiu următoarele:

... „Din cele petrecute în camera din București este evident, că cercurile politice din România nu numai cred a fi admisibil, ci și consideră chiar de datorință în interesul statului român a unelti tainic în contra statului maghiar. În aceasta direcțiune ei merg atât de departe, încât Take Ionescu, fost ministru de culte, care acum e oponent furios, se provoacă cu foarte mare aroganță la trecutul seu, în care ei cu atât de severă discrețiune a îndeplinit subvenționarea școalelor române (valache) ardeline cu bani din românia, încât nimenea nu avea nici o cunoștință despre aceasta și întreagă afacerea a rămas numai secret al comptabilității ministeriale”.

Spune apoi cum Take Ionescu tocmai prin insinuarea, că Sturdza a tradat acest secret, a voit să deie acestuia cea mai crâncenă lovitură și cum Sturdza apărându-se contra ei a declarat-o de scormitură și minciună. — apoi continuă astfel:

„Acest atac al opozițiunii conservatoare în contra liberalului Sturdza și desperata apărare a lui Sturdza dovedește până la evidentă, că România își consideră de un punct cardinal al politice sale subvenționarea cu bani a româniei ardeline. Despre aceea nici vorbă nu s'a făcut, că această subvenționare mai durează oare și acum, ori nu? Așa se vede, că în această privință opozițiunea conservatoare nicăci dubitează, căci altcum Take Ionescu de sigur și în aceasta direcțiune ar fi tratat la răspundere pe Sturdza, doar' el însuși s'a lăudat, că aceasta problemă de stat pe timpul cât el a fost ministru o îndeplinea foarte bine”.

Arătând apoi cum în camera română tocmai din aceea s'a născut furtuna. că

Sturdza pe când era în opoziție ar fi denunțat pe guvernul român că subvenționează școalele noastre confesionale și că în urma acestei denunțări guvernul ungar a luat poziție contra acestei subvenționări, — continuă astfel:

„Dar' tocmai din discursul lui Take Ionescu ează la iveală, că guvernul român și după aceea a continuat această mărșevie, căci ministrul de culte ungar a fost necesitat să facă de nou demersuri diplomatice în contra ei.

„Adevărat e, ori nu, că Sturdza a fost trădătorul secretului de stat al statului român, pentru noi e indiferent; dar' nu e nici decum indiferent ceea-ce în camera română nici nu s'a tras în discuțiune”.

Că adică guvernul liberal luat-a în moștenire dela cel conservativ îndatorirea de a subvenționa școalele românești ardeline?

Bar' mai la vale zice următoarele:

N'avem nici un pic de motiv să ne încredem în prietenia lui Sturdza. În ceea-ce privește această prietenie, și el cântă pe aceeași coardă cu conservatorii, cari până erau la guvern tocmai așa ne momiau cu prietenia lor, ca acum Sturdza, dar' în același timp și-au făcut drept virtute patriotică din faptul că în ascuns au uneltit contra noastră și după cum s'a lăudat alături Take Ionescu, pe sub mână au subvenționat cu bani de ai statului școalele românești ardeline, cari banii românești i-au primit, dar' ajutorul de stat al guvernului ungar l'au respins”.

„Budapesti Hirnap” sub titlu „Subvențiunea școalelor din Brașov” scrie în primul de la 15 Maiu între altele următoarele:

„Din istoria enarată aci a interpelațiunei lui Take Ionescu bat la ochi două momente foarte demne de atențiune.

Primul e, că în parlamentul unui stat străin un politician de partid a fost în poziția de a cetă astfel de acte de caracter oficial ale statului ungar — de cumva aceste acte nu vor fi pure falsificate — pe cari guvernul statului ungar le-a comunicat, de sigur sub sarcina ținerii în secret, acelei autorități bisericicești, care conform legilor statului nostru este datoră nu numai a respecta ordonanțele și rescripsele guvernului, ci și de obligămintul discrețiunei oficiale are să le și scutiască de exploatare în scopuri de ale politice de partid din partea cetățenilor oare-cărui stat străin. E neîndoios, că dacă aceste acte nu sunt falsificate, atunci ori metropolitul, ori cei din jurul lui au comis o atât de gravă indiscrețiune, care în nici o privință nu poate conglăsul cu cea de obligată grijă și loialitate, care cu privire la persoane ce îndeplinesc funcțiuni publice, în statele civilizate, e necondiționat de obligatorie față cu guvernul statului respectiv.”

Proiectul de lege

despre

Însușirile de credit agricole și industriale.

(Urmare și fine.)

Direcțiunea însușirii centrale se compune din președinte doi vice-președinți și din 12 membri: ministrul finanțelor, comenziul și agricultura românească fiecare câte un membru al directiunii; pe celalalt li alege adunarea generală.

Pe președintele îl numește, la propunerea ministrului de finanțe, M. Sa regele; pe unul din vicepreședinți ministrul de comerț, iar pe celalalt ministrul de agricultură.

În comitetul de supraveghiere ministrul de finanțe încă numește un membru.

Însușirea de credit centrală este îndreptățită, spre a înlesni comunicația cu însușirile, membre ale ei, precum și spre a le privighia, a înființa în diferite ținuturi ale țării representațiuni de ale ei, organizațiunea și cercul de afaceri cărora vor fi statornicite de către direcțiune.

Gestiunea afacerilor însușirii de credit centrale stă sub supravegherea și controla guvernului; iar ca urmare a acestei dispozițiuni ministrul de finanțe numește pentru însușirea centrală un comisar al guvernului, care ia parte la adunarea generală și la ședințele direcțiunii și poate ridica protest contra hotărârilor ce vor fi aducând de. Prin protestul acesta va fi lăsată în pendință aducerea la îndeplinire a respectivelor hotărâri până la decisiunea ministrului.

Ministrul de finanțe contribuie la înființarea capitalului social al însușirii de credit centrale cu o sumă ridicându-se până la 1 milion de coroane.

El îi mai dă însușirii centrale, drept avere ei, 3 milioane de coroane în obligațiuni provenite din răscumpărarea cărcămbritului (regaliilor).

Afară de aceasta, ministrul îi mai dăruiește însușirii centrale 100.000 coroane pentru speșele de înființare și de organizare.

În cas, dacă cheltuielile de gestiune ale însușirii centrale, în ciuda folosirii tuturor intereselor intrate de pe obligațiunile sus-amintite nu s'ar acoperi, ministrul de finanțe în sfârșit este îndreptățit, a oferi spre acoperirea lor direcțiunii centrale, din rezervele de bani ale statului, sume după chibzuiala sa.

Însușirea centrală va mai fi împărțită de următoarele:

Este scutită de darea ce o plătesc întreprinderile îndatorate a publica rațiociniile lor; de darea comunală și municipală, ce se plătesc pe temelul acestor rațiocinii, de darea drumurilor, în sfârșit de taxele ce le plătesc camerele de comerț și industrii.

E scutită de timbre și alte taxe după documente publice, afară de cambii și mandate de platire.

Nu plătește porto pentru cerspondențele, pachetele și mandatele postale, ce le tri-

Fantezie

Noaptea asta, luna plină răsărind furis din maluri,
Și-a clădit din reverie un castel de-argint în valuri.

(Trazurile-) de zăpadă și de fildeș albe tremur,
Purtând visu-mi de iubire dus de-al apelu, cutremur.

Singuratic balcoane sub ferestre se anină
Scari de marmur cobor repezi, înecate de lumină,
O! Tu dor, ce treci cu mișcă prin deșert
[meu destin,
Ca furișă sărutare pe un ochiu de lacrimi plin

Nu-mi lovi cu-a tale visle, visul valurilor blânde,
Plutitor pribeag în jurul turnurilor tremurânde

Nu-mi sdrobi, mânădu-ți luntrea către stîNSE
[năluciri,
Scările pustii pe unde-mi plâng atâtea amintiri;

Ci... pe alături te strecoară în lovire de lopotii
Dus privind pe dunga luntrei zorii albei dimineți.

Elena Văcăreanu.

Police Verso

R O M A N

de

Alexej Alexejeviș Lugovoi

(Urmare)

— Linistește-te, a zis acum medicul ceva peste umăr. — Doar' nici d-ta însuși nu poți să vorbești și nu pricepi despre ce e vorba!

— Și tu te-ai priceput doar' mai mult la operațiunea aceea? continuă agitat străinul. — de ce nu ai ascultat de Ignatie Fomici? Ori nu te-ai desmăntat el, ori nu ți-a spus părerea dînșului?

— Dacă-i așa, de ce nu l'ai chemat pe el să facă operațiunea? a strigat medicul și o primejdioasă lumină lucia în ochii lui.

— Doar' pe tine te crede lumea de capacitate — tu ești mai scump decât celălalt! Și m'am scumpit doară la cheltueli? Am voit să-mi duc nevasta la Petersburg, dar' tu ai voit să câștigi renume cu ea. Chirurg de primul rang, mai isteț decât cei din capitală! Și acum mi-ai operat nevasta în moarte! Cum ai putut s'o faci asta. . .

— Fie-ce om poate să greșească. . .

— În aceea însă nu ai greșit, când ai

pretins cele o miă de ruble! Dar' cum ai și putut să ai atâta cutezanță! Moartea nu e pedeapsă de ajuns pentru o astfel de infamie. Ai trebuit frânt pe roată! De ai auzi numai, ce vorbește Ignatie Fomici!

— Nu-mi pasă de ceea-ce lumea vorbește despre mine, mai puțin însă de părerile dlui Fomici! a răspuns sec medicul, stăpânindu-și sentimentele. — Am lucrat după cea mai bună știință și cunoștință a mea, și ori și ce urmări de ar avă întâmplarea, știu că dreptatea e pe partea mea. Dar' acum să revenim la obiect. Ce dorești dela mine? De ce ai venit aici?

— Că de ce am venit aici? Tu întrebi? Ca să-ți plătesc totul, să nu-ți fiu dator cu nimic. Eată-ți plata!

Zicând acestea a aruncat spre medic un teanc de bancnote de câte o sută ruble. Nu l'a nimerit și bancnotele s'au împrăștiat pe podele.

— Ca să-ți zic în față: ucigașule! Că mi voui mai trage eu socoteala cu tine înaintea judecătorilor.

— Bani poți să ți-i iai înapoi. Mi-vei da atunci, după-ce judecătorii mi vor aproba procedura. Mai ai vre-o dorință?

Străinul și-a lăsat în jos brațele ce și-le ridicase amenințător, și în ton mai moale a continuat:

— Doar' ea e percută deja! Nu mi-ai poți da înapoi, nu mi-o mai poți lua! Oh, Nadia, Nadia!

Bătrânul domn oftând aceste cuvinte a căzut pe taburetul turcesc de lângă dîșsul și fără simțiri privia nainte-și.

Medicul a trimis servitorul să aducă un păhar cu apă, el însuși a adus din odaia sa picăturile alinătoare, a turnat din ele câte-va picături în păhar, apoi doctoria astfel pregătită a întins-o străinului. Aceasta la început și-a întins mâna s'o iee, dar' repede a împins de lângă el mâna medicului:

— Voești să mă omori și pe mine?... Eu am copii!

— Apoi cară-te dară de aici! i-a răspuns medicul perzându-și paciința, și intrând în cabinetul său de lucru a isbit ușa după sine.

Nevastă-sa s'a apropiat de străin și fără a-i zice un cuvânt, s'a postat în fața lui. O bucată de timp s'au privit astfel în tăcere, apoi străinul s'a ridicat și a plecat spre antișambra.

— Dar' banii! Ia-ți banii! Ivane, adună-ți și dă-i domnului!

Intr'acestea străinul eșise deja și servitorul a plecat după el cu bancnotele.

— Anatole, dar' explică-mi odată, rog, te, ce înseamnă toate acestea? a grăit

este intrucât cad în cercul afacerilor ei comerciale.

§. 79. *In sensul părții I a acestor dispozițiuni se pot constitui ori preschimba, afară de însoirile de credit, agricole și comerciale și însoirile de altă natură.*

Ministrul de finanțe este îndreptățit, a da învoirea sa pentru ca asemenea însoiri să fie primite membre ale însoirilor de credit centrale, la propunerea acestora.

În cele precedente am scos numai un mic dar' cel mai important extract, așa zicând dispozițiunile principiale, ale viitoarei legi, din care se vede clar' tendința absolută a ei, a guvernului; lăsând afară paragrafi privitor la partea pur bancară-comercială a proiectului despre care am și înviat, ba rugăm chiar pe specialiștii noștri a-și spune cuvântul.

Minciună patriotică.

Alătura cu patrioticele din capitală a fost de cuvință, ori mai corect de reclamă pentru sine, a se ocupa de discușiunile în camera română și nespălată kossuthistă în loc „Arad es Vidike”, care în ediția din 17 Maiu debutează cu o mulțime de dispozițiuni la adresa școalelor române conștănțiene din diecesă aradului. Heureka! — Ți va zări marele patriot din ofcina din strada bisericii Nr. 15. Eată, pentru ce nu vece școalele valache să primească ajutorul oferit cu atăta părintească bunăvoință din partea guvernului ungar! Ele se susțin cu bani de contrabandă din România! Și lasat pe aceasta genială descoperire patriotică neaș scrie următoarele:

„Este știut, că în camera română deja în câteva zile se discută cu nerușinată frumcheță asupra împrejurării, că pe ce cale a fost ministrul Vlasics, că Sturdza a trimis sute de mii din casa de stat a României școalelor valache din Ungaria. Natural, că din aceasta contrabandată subvențiune externă s'a făcut bogată parte și școalelor din diecesă Aradului, ceea-ce acum nici nu se mai poate nega. Cu atât mai mult, că în timpul mai recent efectul francilor easă la iveală și din o altă aparițiune bătătoare la ochi”.

Răsmează afacerea cu cuincuenalele învățătorilor, spune cum guvernul s'a îmbiat să suplimenteze din vistieria statului aceste cuincuenale acolo unde susținătorii școalelor sunt săraci și nu pot răsbi să dea cuincuenalele, ori cuincuenalele din ale lor mijloace; înșură zece școale comunale, opt rom. catolice confesionale, zece reformate, una lutherană și una israelită, cari s'au însinuat deja că primesc ajutorul oferit de guvern, dar... mai departe dăm cuvântul coconășului dela „A. es V.”

„Este o aparițiune aproape inexplicabilă, bătătoare la ochi, că dintre cele preste două sute școale române gr.-or. din comitatul Aradului cari în parte preponderantă sunt sărace s'ăntoace — până acum nici una n'a cerut acest ajutor, și după informațiunile noastre nici că-l vor cere mai multe decât 5, ori 6”.

ton rugătoriu femeia, intrând în cabinetul de lucru al soțului ei.

Pe medic l'a aflat în poziție de jumătate culcat pe divan. Fața i-se întunecase de tot. În ton timpit a răspuns nevastei sale:

— S'a început deja...

— Ce s'a început?

— Ceea-ce văzași.

Privirea întunecată a soțului ei și cuvintele lui la aparință fără nici un neș, al căror înțeles nu-l știa, au inspăimântat foarte tare pe biata femeie.

— Dar' pentru numele lui Dumnezeu efantul, te rog, explică-mi odată, ce s'a început?

— Vânătoarea, a răspuns pe scurt medicul.

Femeia și mai puțin a înțeles, de cât mai înainte, și acum câteva clipe ambii priviau unul la altul ca muți.

Servitoriul s'a reîntors, în mână cu teancul de bancnote, și a raportat, că domnul respectiv s'a urcat în trăsură și a plecat fără să fi voit a-și reprimi banii.

— Despre ce fel de ceartă vorbi străinul acela? a continuat femeia după-ce au rămas eărăși singuri.

— Am pământ pe Ignatie Loyola, răspuse medicul.

(Va urma.)

Cum, se poate? Se va ciudind coconășul. Dar' acum după debaterile din camera română dumnealui nu se mai ciudește, pentru-că eată explierea:

„Francii cari vin de peste Carpați dau și școalelor s'ărace din comitatul Aradului putința de a respinge cu fudulie mâna ajutoare a statului, numai și numai fiind-că se tem de controla mai severă. Căci nu se poate crede, că acele sătuțe valache s'ărace lipite pământului, cari și așa stau să sucumbe sub darea de cult a martiromaniacilor popi și dascăli (pópa és dászkál), să mai poată acoperi și acele cuincuenale ce se urcă la sume foarte însemnate. Deslegarea enigmei: *sutele de mii ale lui Sturdza!*”

Da, așa este! Școalele noastre sunt s'ărace, dar' se susțin din s'ărăcia lor, din jertfa poporului nostru și nu le trebuie ajutorul cu două fețe oferit de guvern. S'ărăcia lor este țaria lor, și prin a lor s'ărăcie au întărit neamul românesc în credință și alipirea cătră biserică și neam. Ca s'ărăcie le susținem jertfind fiecare cât poate și cum poate, dar' voim să și rămână ale noastre.

Cât pentru aserțiunea patriotică din loc, că sutele de mii dela dl Sturdza ar fi izvorul de susținere a lor, o declarăm de calumnie și minciună s'ăntoacă, deamă de coloanele în cari v'ăzu viața.

Nici dela dl Sturdza, nici dela altcineva școalele române gr.-or. din diecesă Aradului n'au primit nici-când ajutor ori subvențiune. Nesfidem pe psaltorii dela „A. es V.” să dovedească contrariul.

1848.

15 Maiu.

Agram

Banul Jellarici a trimis cu datul de azicirculariu autorităților celor „trei regate unite”, solicitându-le să țină de-a gata voluntari, bani, provisiune de traiu și munițiune de războiu, și convocând totodată dieta provincială pe ziua de 5 Iuniu. Ear' comunelor a trimis diplome cu sigil, prin cari le absoalvă de îndatoririle urbariale.

Zemlin

Din S'ărbia a năvilit pe la Zemlin o oaste de s'ărbi provăzută cu 50 tunuri.

16 Maiu.

Cluj

Ioan Palfi declară în „Erd. Hiradó”, că Maghiarii sunt hotărțiți a proclama cu majoritatea voturilor îndată la începutul ședinței prime — uniunea fără condiții. În contra r'ăsvrăitorilor stau la dispoziție 100 mii de s'ăcui înarmați...

Viena

Ieri a erupt din nou revoluțiunea, însă fără vărsare de sânge. Causa a fost desființarea comitetului central, și constituțiunea din Aprilie. (G. de Trans.)

Agram

Banul Iellacici a trimis o proclamațiune cătră toți s'ărbii, provocându-i să se înarmeze și să fie gata a lupta în contra Maghiarilor la ori ce minut, de cumva acestia ar năvli asupra lor. Garda națională încă a primit ordin, ca până în 21 Mai se facă o conseriere, căci la timp de nevoie și ea va eși pe câmpul de bătălie. De prin Bosnea încă simpatizează mulți cu cauza S'ărbilor. (Gaz. de Trans.)

Carloveț.

Patriarhul Raiacici a ars în mijlocul pieței epistola comisarnului regesc Csernovits, în care patriarhul este provocat să disoalve adunarea la moment.

NOUTAȚI

Arad, 18 Mai n. 1898.

Damele române din Sibiu la mormântul lui Papiu Ilarian și G. Barițiu. Un frumos act de pietate au săvârșit damele române din Sibiu în ziua de 3/15 Maiu. În apropiere unul de altul zac sub umbra bisericii române dela Poarta-Turnului cele două morminte ale binemeritaților noștri bărbați mari Papiu Ilarian și George Barițiu, cari ambii au avut mare parte la pregătirea adunării de pe „Câmpul libertății”.

Damele române din Sibiu au simțit că o datorie de pietate li-se impune de sine față cu aceste morminte, și printr'o spontană înțelegere au hotărât a procura două cununi pentru împodobirea lor. Mai toate doamnele și domnișoarele din Sibiu au contribuit spre acest scop și s'au procurat două splendide cununi de frunze de laur și flori

naturale, provăzute fiind fiecare cu câte o lată bandă de tricolar național cu o potrivită inscripție comemorativă.

În ziua de 15 Maiu la 10 oare a. m., cele două cununi au fost depuse la morminte prin o delegațiune a damelor.

Ploaia curgea povoiu în momentul când delegațiunea damelor a ajuns la morminte. Deja în ziua premergătoare o mână îngrișe din vreme aceste scumpe locuri și le împodosea cu ghirlande de mălin (scumpie) și cu cununițe de „nu mă uita”.

† Augustin Muntean. Cu profundă durere înregistrăm trecerea din viață a dlui Augustin Muntean, avocat în Dej. Despre aceasta întristată familie publică următorul anunt funebal: Anna Muntean, n'ăsc. Albini, ca soț Alexandru, Elena, Anna, Polixena și Livia Muntean, ca fi și fiice, Iuliu și Aurelia Muntean, ca frați și alți numeșoi conșăngeți cu inima fr'ântă de durere anunță încetarea din viață a iubitului și mult regretatului soț, frate și conșăngean Augustin de Muntean, avocat, cavalier al ordinii francisc Iosif, membru fondator al „Asociațiunii Transilvane” și președinte la despărțământul Dej, membru în congregațiunea comitatensă, membru în congregațiunea administrativă, suprem fisc orășenesc etc., întemăpată după un morb scurt în 14/2 Maiu a. c. la 10 oare seara, în anul al 57-lea al vieții sale. În mormântarea scumpului defunct se va săvârși în 19/4 Maiu a. c. la 9 oare d. a. Fie-l' țărina ușoară și memoria binecuvântată. Dej, la 15/5 Maiu 1898.

† Theresia Antanasievici. Primim următorul anunt funebal: Subscriși anunță cu inima fr'ântă de durere, că v'ăd. Theresia Athanasievici n. Gruici, astăzi dimineța la 6 1/2 oare, după un morb îndelungat, în etate de 72 ani, a încetat din viață. În mormântarea se va face în 17 Maiu la 4 oare d. m. după ritul bisericii gr.-or. române. În veci să fie pomenirea ei. Lugos, 16 Maiu 1898. Sofia Athanasievici, Livia Athanasievici m. Beșan, Virginia Athanasievici m. Dregan, ca fiice; Michail Beșan, ginere; Dr. Cornel Beșan, Cornelia m. Ertl, Virgil Beșan, Zeno Beșan, nepoți; Margareta, Livia, strănepoate; Ioan Dregan, ginere; Nerva Dregan, Brustus Dregan, nepoți.

Ajutoria de stat, cerut înapoi. Ministrul de culte și instrucțiune publică incuviințase înv'ățătorului gr.-cat Petru Popovici din Zaghijska un ajutoriu de stat în suma de 313 fl., pe care numitul înv'ățătoriu și ridicat. După-ce însă înv'ățătoriu Popovici în anul acesta nu a ținut încă prelegeri cu băieții de școală, ministrul i-a detras ajutoriu, dând totodată ordin, ca în cade lipsă să fie scoasă de la Popovici această sumă chiar și pe cale execuțională.

„Demonstrațiune națională” în Miniș. Cocșana kossuthistă din loc „Arad es Vidike” eără spune lucruri cu coarne despre niște groaznice măceluri — nu alta — ce erau să comită valachii din Miniș în ziua de 3/15 Maiu. „Agitatorii valahilor din Miniș au pus la cale o mare demonstrațiune pe ziua de 15 Maiu din incidental zielei aniversare a adunării din Blaj” — începe nespălată, și după-ce debutează cu câteva minciuni despre cum agitatorii au iritat poporul în contra ungarilor, spune că români s'au prezentat înarmați (!) și gata de luptă (!) la adunarea convocată de căpitanul promontorial Zubor, care eșise la fața locului în cauza cercetării unei mari furături de viț de viie și pomișori. „Nu ne trebuiești de căpitan! Afară din comună! Nu ne trebuie căpitan promontorial ungar! — strigau Românii, la ce Zubor și-a luat catrafusele și a venit acasă la Arad.

Aceasta este marea demonstrațiune națională de 3/15 Maiu în Miniș, și pentru aceasta se crede nespălată îndreptățită a insulta și injura cum numai ea știe.

Valuta în coroane. Cu începutul anului viitor valuta coroanelor va fi într'oduse îndimesiuni, mai mari. Budgetul statului pentru anul viitor va fi socotit în coroane; la postă de asemenea se vor pune în circulațiune timbre postale noue, a c'ror valoare va fi socotită în coroane.

Mulțumită publică. În Dumineca Tomii a. c. meseriași români din Arad au arangat o petrecere de joc împreună cu reprezentatiune teatrală, în favorul edificănde sale pentru joc și concerte, cu care ocașiune au binevoit a suprasolvi d-nii: Mag. Sa Iosif Goldiș și Sp. D. Dr. Nicolau Oncu câte 5 fl.; I. Bulboacă (Curțicu), P. Truța câte 3 fl.; L..... 2 fl.; Dr. Teodor Popescu, Emanuil Ungurean (Timișoara) și

Teodor Vancea câte 1 fl.; Partenie Zaslo (Seleuș), Aurel Iancu (Zarand), Georgiu Iancovicu și Iustin Popa (T'ernova) câte 50 cr. Venim deci și pe această cale a exprima mulțumita noastră marinimioșilor domni spriginitori ai modestelor noastre încercări. Dumnezeu să le răsplătească și această jertfă depusă pe altariul culteii poporului român. Arad, în 1/13 Maiu 1898. Iosif Moldovanu, v.-president; Francisc Rogneanu, cassariu.

Medic român în Karlsbad. Med. Univ. Dr. Romulus L. Crăciunu, medic clinic în spitalul univers. imp. reg. din Viena (Clinica dlui consilier de curte Prof. Neusser.) Specialist pentru morburile interne. Medic al asociațiunei pentru îngrijirea studenților morboși din Viena Protector: Majestatea Sa Imp'ăratul etc. etc.

Ord. din 1 April—1. Octomvrie dela oarele 6—9 a. m. și 3—5 p. m. în Mülhbad-gasse casa „Schwarzes Ross”.

Păziți-v'ă sănătatea! Tuturor celor-ce sufer de boale de piept, de boală de apă, de mistuire neregulată, dureri de stomac, de reumatism, gutural, durere de ochi și alte boale lăuntrice, apoi pentru boale de copii, se recomandă cu multă căldură medicamentele Kneippiene.

Se pot căp'eta de-adreptul sau prin postă dela farmacia dlui Dr. Julius Schopper în Oravița (Krassó-Szörény m.)

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor) cu prețurile lor, se trimite, la cerere, ori-cui gratis și franco din numita apotecă!

ULTIME ȘTIRI

RESBOIUL.

Astăzi n'a venit nici o știre de ceva însemnătate din nici o parte, pe unde umblă cele două flote dușmane. Cât de nervoși au devenit Americanii în urma bătaiei ce au căp'etat-o la Havana, arată între altele și următoarea depeșă din

Washington, 17 Maiu. Nemulțămirea e generală din cauza, că războiul se poartă fără mod sistematic. Așa se vorbește cu glas tare, că senatul a împins țara în răzbel fără să se fi făcut pregătiri necesare.

Se admiră Sampson îl țin cu desev'ărsire incapabil de a păstra mai departe comandamentul suprem al flotei.

În Italia.

Milan, 17 Maiu. Arestările tot încă urmează a se face; eri au fost arestați 81 înși, printre cari tot frunțași republicani și socialiști.

Eri au fost disolvată și societatea filantropică de aici, care se înființase acum doi ani cu un capital de 10 milioane lire, cauza disolvării este, că conducerea ei ajunse în mâinile socialiștilor.

Afară de aceasta au mai fot disolvate 112 societăți radicale și suprimate 30 ziare.

În Imola a fost arestată întreagă redacțiia ziarului socialistic *Momento*, pentru lesa de majestate.

Printul moștenitor român.

Bucuresci, 17 Maiu. Printul moștenitor Ferdinand, după absență mai lungă din țară, astăzi din nou a început a lua parte la ședințele senatului.

Presidentul senatului Ganea, a salutat într'o vorbire cordială pe printul moștenitor, ear' senatorii i-au făcut o frumoasă ovațiune. Printul Ferdinand a mulțumit pentru primirea ce i-s'a făcut, precum și pentru partea ce a luat-o senatul pe timpul boalei Sale. Alteța Sa a promis, că va lua parte activă la lucrările senatului.

Gladstone.

London, 17 Maiu. Gladstone trăește ultime clipe; nu e probabil, că va ajunge dimineța de mâne.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.

Redactor responsabil: Ioan Russu Știrianu.

Bibliografie.

„Acte și documente relativ la Istoria Renașterii României, publicate de Dimitrie A. Sturdza. București. 1888—1896. Tipografia Carol Göbl. Cuprinde:

Volumul I 1) Tractatele dintre Principatele Române și Turcia. 2) Tractatele dintre Principatele Române și Rusia. 3) Tractatele dintre Turcia și Austria. 4) Tractatele dintre Turcia și România. 5) Tractate și acte dintre Puterile Europene relative la Poarta Otomană și Principatele Române.

Volumul II. Acte și documente dela 1844 până la încheierea Tractatului de Paris din 30 Martie 1856.

Volumul III: Broșuri relative la situațiunea Principatelor Române după tractatul de Paris. Prețul 15 lei.

Volumul IV: Acte și documente dela 1 Martie până la 30 Iunie 1857.

Volumul V: Acte și documente dela 1 Iulie până la 31 Decembrie 1857.

Volumul VI: Partea I: Procesele verbale ale Adunării ad-hoc a Moldovei, dela 22 Septembrie, până la 21 Decembrie 1857.

Partea II: Procesele verbale ale adunării ad-hoc a Munteniei dela 30 Septembrie până la 10 Decembrie 1857 (Divanul ad-hoc din 1857 și Comisiunea Europeană din 1856—7)

Volumul VII: Acte și documente din anul 1858 până la înălțarea lui Alexandru Ion pe tronul Principatelor-Unite în anul 1859.

„Liturgia Sfintului Ioan Crisostom“ culeasă, aleasă și întocmită pe baza melodiilor vechi bisericești, pentru corul școlarilor pe două voci — sopran și alt — de Nicolae Stefu, învățător în Arad. Se poate comanda dela autorul și administrațiunea foii noastre.

BAIE DE CURĂ

Stațiunea căii ferate M.-Radna-Lippa

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că cu 1 Mai a. c. am deschis baia de cură la

ISVORUL DE APĂ ACRĂ

corespunzătoare tuturor cerințelor timpului modern; — Baia am transformat-o și provăzut cu odăi de locuință pentru oaspeți, ear' pădurița cu frumoase cărări de preumblare.

170 2—3

Cu toată stima:

Antoniou Caracioni

MUTARE DE COMPACTORIE.

Am onorul a face cunoscut onoratu-lui public, că

atelierul meu de compactorie

care până acum se afla în casa Nr. 16 din piața Andrassy, l-am mutat în curtea edificiului

HOTEL „PALATIN“.

Andrassy-ter Nr. 4 Arad

Rugând on. public, ca și în acest nou local să mă onoreze cu prețitul sprijin, îmi voi da toată silința, ca și de aci înainte, ca și până acum, să obțin, prin serviciu prompt și ieftin, mulțumirea și încrederea onoratului public.

Cu profundă stimă: 168 2—3

Gusztáv Schwell

compactior,

construitor de cutii și compactorii de lux.

Arad, Andrassy-tér Nr. 4.

Valabil dela 1 Maiu 1898.

MERSUL TRENURILOR

Valabil dela 1 Maiu 1898.

Table with multiple columns listing train routes (e.g., Arad-Budapesta, Arad-Ciaba-Oradea-mare, Seghedin-Arad) and departure times (dim., a. m., seara) for various stations.